

Provincie Overijssel
T.a.v. het College van Gedeputeerde Staten
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Enschede, 27 juni 2023

Betreft: Principeverzoek planologische procedure(s) Windpark Vletgaarsmaten (gemeente Rijssen-Holten) Pag 1/4

Geacht College,

Inleiding

Pure Energie Wind B.V. (hierna te noemen: 'Pure Energie') heeft in samenwerking met enkele grondeigenaren een initiatief voor een windpark bestaande uit vier moderne windmolens ten zuidwesten van Holten. Het plangebied ligt in de gemeente Rijssen-Holten.

De ambitie van uw provincie is om in 2030 30% en in 2050 100% van de provinciale energiebehoefte duurzaam binnen de provinciegrenzen op te wekken. Hiervoor zijn verschillende vormen van duurzame energie nodig, waaronder elektriciteit. Ook zijn er verschillende energiebronnen, waaronder windenergie, nodig om de doelstellingen te halen. Windpark Vletgaarsmaten draagt fors bij aan deze duurzaamheidsambities van de provincie Overijssel.

Gelet op artikel 9e van de Elektriciteitswet is de provincie Overijssel het bevoegd gezag voor dit windpark. Met deze brief verzoekt Pure Energie de provincie Overijssel om een principe-uitspraak te doen over de vraag of de provincie bereid is om de (planologische) procedure(s) voor Windpark Vletgaarsmaten te doorlopen.

Initiatiefnemer

Pure Energie is de initiatiefnemer van Windpark Vletgaarsmaten. Er is echter nadrukkelijk ruimte voor een tweede initiatiefnemer die voor 50% eigenaar kan worden van het windpark. Een lokale energiecoöperatie of andere entiteit waarin de omgeving is verenigd kan mede-initiatiefnemer worden. Via deze mogelijkheid voor lokaal coöperatief eigendom die het initiatief Windpark Vletgaarsmaten biedt, kunnen inwoners uit de omgeving financieel participeren in het windpark. Een uitgebreide toelichting hierop leest u in het bijgevoegde project- en participatieplan.

Passend binnen uw beleid

Het plangebied van Windpark Vletgaarsmaten is gesitueerd nabij bedrijventerrein Vletgaarsmaten en ligt nabij hoofdinfrastructuur (A1). Het plangebied ligt in een gebied dat op trede 1 en 2 van de Windladder van de provincie Overijssel staat. Gebieden op trede 1 en 2 zijn de gebieden die volgens de provincie (het meest) geschikt zijn om windmolens te plaatsen. Dit zijn gebieden waar ruimte is voor clusters van windmolens.

De provincie Overijssel geeft in het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) onder andere de kaders voor de participatie (zowel qua proces als financieel) van de omgeving bij een concreet project. Windpark Vletgaarsmaten voldoet volledig aan deze gestelde kaders.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u graag naar het bij deze brief gevoegde project- en participatieplan.

Ruimtelijk en technisch realistisch en haalbaar initiatief

Uit verschillende verkenningen komt naar voren dat Windpark Vletgaarsmaten een ruimtelijk en technisch realistisch en haalbaar initiatief is. De verkenningen zijn aan de hand van generieke vuistregels uitgevoerd. Met grondeigenaren in het plangebied is een sociaal grondcontract overeengekomen. Meer hierover leest u in het bijgevoegde project- en participatieplan.

Uitgebreid omgevingsproces en financiële participatie

Ons centrale uitgangspunt is dat de omgeving de mogelijkheid heeft om betrokken te zijn bij Windpark Vletgaarsmaten. Dit willen we onder andere doen via een omgevingsraad. Hierover staat een uitgebreide toelichting in het bijgevoegde project- en participatieplan.

Via de ruimte voor financiële participatie die het initiatief Windpark Vletgaarsmaten biedt, kunnen inwoners uit de omgeving financieel participeren in het windpark. Gebruikelijk bij lokaal coöperatief eigendom is dat naast het individueel financieel participeren tevens een deel van het rendement van het coöperatieve deel van het windpark wordt besteed aan het creëren van maatschappelijke meerwaarde.

Daarnaast wordt een deel van de opbrengst van Windpark Vletgaarsmaten (gehele windpark) ter beschikking gesteld aan de omgeving via een omgevingsfonds. Deze bijdrage is 0,50 euro per opgewekte megawattuur (MWh), voor een periode van vijftien jaar. Ter indicatie: met naar verwachting circa 120.000 MWh per jaar (vier windmolens die 30.000 MWh per stuk per jaar produceren) is er dan circa 60.000 euro per jaar beschikbaar voor de omgeving.

Verder wordt er voorgesteld om een Burentarief voor de omgeving in te richten, waardoor omwonenden gebruik kunnen maken van een gunstig tarief voor groene stroom en daarmee kunnen profiteren van de lokaal opgewekte duurzame energie.

De provincie Overijssel is bevoegd gezag

Hoewel er nog geen definitief type windmolen is gekozen, zullen de windmolens per stuk een vermogen van minstens circa 5 MW hebben. Dat betekent dat Windpark Vletgaarsmaten als geheel een opgesteld vermogen zal hebben van minstens circa 20 MW. Op grond van de Elektriciteitswet (Artikel 9e) is de provincie Overijssel dan ook het bevoegd gezag voor dit windpark.

In overleg met de gemeente Rijssen-Holten

Pure Energie wil benadrukken graag in overleg met de gemeente Rijssen-Holten de planvorming en ontwikkeling en met betrokkenheid van de omgeving van Windpark Vletgaarsmaten verder te willen uitwerken. Overleg tussen alle partijen moet namelijk het uitgangspunt zijn om de inbreng van stakeholders zoveel mogelijk een plaats te geven in het project en om de kans van slagen van het project zo groot mogelijk te maken. Pure Energie vraagt de provincie daarom om in overleg te treden met de gemeente Rijssen-Holten. Volgens Pure Energie is goed overleg tussen provincie, gemeente en initiatiefnemer(s) belangrijk. Daarom ondersteunt Pure Energie de lijn uit het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) dat de provincie aan de gemeente vraagt of de gemeente de rol van het bevoegd gezag op zich wil nemen.

Verzoek

Wij verzoeken u om een principe-uitspraak te doen over de vraag of de provincie Overijssel bereid is om de planologische procedure(s) te doorlopen om ons initiatief voor de ontwikkeling van het project Windpark Vletgaarsmaten mogelijk te maken. Hieraan gekoppeld verzoeken wij u in overleg te treden met de gemeente Rijssen-Holten over de vraag of de gemeente Rijssen-Holten de rol van bevoegd gezag voor dit initiatief op zich wil nemen. Ook als de gemeente Rijssen-Holten de rol van bevoegd gezag op zich neemt, vragen wij aan de provincie om deel te nemen aan overleggen met diverse stakeholders over het initiatief Windpark Vletgaarsmaten om zo de kans van slagen van het project zo groot mogelijk te maken. Volgens ons is het belangrijk dat de provincie betrokken is en blijft bij dit initiatief, vanwege de kennis en capaciteit op het gebied van windenergie bij de provincie die ter ondersteuning kan zijn van onder andere de gemeente.

Voor eventuele vragen naar aanleiding van deze brief kunt u contact opnemen met Harld Schuldink via h.schuldink@pure-energie.nl of 053 - 4341200.

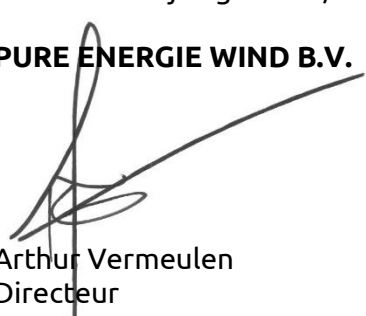
Datum
Betreft

27 juni 2023
Principeverzoek planologische procedure(s) Windpark Vletgaarsmaten (Rijssen-Holten)

Pag 4/4

Met vriendelijke groeten,

PURE ENERGIE WIND B.V.

Arthur Vermeulen
Directeur

Bijlage: Project- en participatieplan Windpark Vletgaarsmaten

Project- en participatieplan Windpark Vletgaarsmaten

Een initiatief van duurzaam energiebedrijf Pure Energie

Juni 2023

Niets uit dit document mag gedeeld worden met derden zonder vooraf verkregen schriftelijke toestemming

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Kerngegevens van Windpark Vletgaarsmaten	4
3	Initiatiefnemer van Windpark Vletgaarsmaten.....	9
4	Ruimtelijk geschikt gebied.....	11
5	Passend binnen huidige beleidskaders	14
6	Wat is de toegevoegde waarde van Windpark Vletgaarsmaten?	16
7	Omgevingsraad.....	18
8	Stappenplan communicatie & participatie.....	23
9	Communicatiemiddelen	25
10	Financiële participatie	26

1 Inleiding

Duurzaam energiebedrijf Pure Energie heeft een initiatief voor een windpark, genaamd Windpark Vletgaarsmaten, nabij Holten, in de gemeente Rijssen-Holten. Dit project- en participatieplan geeft informatie over het initiatief en hoe Pure Energie dit project in samenspraak met de omgeving wil realiseren.

Plan in kader van principeverzoek

Het voorliggende project- en participatieplan is opgesteld in het kader van het principeverzoek dat Pure Energie heeft ingediend bij provincie Overijssel. Het principeverzoek is formeel ingediend door Pure Energie Wind B.V., initiatiefnemer van het project. Zoals verderop in dit plan zal worden toegelicht, is er ruimte voor een tweede initiatiefnemer om mede-eigenaar te worden van dit project, namelijk de omgeving, bijvoorbeeld verenigd in een energiecoöperatie. Het is de bedoeling dat de initiatiefnemers nauw gaan samenwerken bij de ontwikkeling van Windpark Vletgaarsmaten. Verderop in dit project- en participatieplan wordt de mogelijke rolverdeling tussen de initiatiefnemers toegelicht.

Betrokkenheid van de omgeving

Windmolens zijn een verandering in de woon- en leefomgeving van omwonenden, maar ook voor maatschappelijke organisaties en bedrijven. Pure Energie beseft dat en weet dat (een deel van) de omgeving deze verandering beter kan accepteren als er betrokkenheid is bij de planvorming en er financiële meerwaarde is voor de omgeving.

Omgevingsraad

Om het project te kunnen realiseren, is een omgevingsvergunning nodig. De weg daarnaartoe wil Pure Energie met betrokkenheid van de omgeving afleggen. Een belangrijk middel daarvoor kan een omgevingsraad zijn. Inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en initiatiefnemers bespreken daarin gezamenlijk het initiatief. Inbreng uit de omgevingsraad wordt verwerkt in het uiteindelijke plan voor Windpark Vletgaarsmaten waarvoor een vergunning kan worden aangevraagd. In hoofdstuk 7 kunt u meer lezen over mogelijke kaders en uitgangspunten voor deze omgevingsraad. In hoofdstukken 8, 9 en 10 is verder uitgewerkt hoe de omgeving financieel kan participeren in het windpark en welke communicatiestrategie en -middelen worden toegepast voor het project om de omgeving zo optimaal mogelijk te informeren.

Primair gericht op ontwikkelfase

Dit project- en participatieplan richt zich op de ontwikkelfase van het windpark: de fase tussen eerste idee en verlening van de omgevingsvergunning. Dat is een belangrijke fase in een project. Dan is er nog ruimte voor inbreng van de omgeving en kan de omgeving informatie ophalen die eraan kan bijdragen dat er later tijdens bijvoorbeeld de bouw of exploitatie geen onbeantwoorde vragen zijn of zelfs onrust ontstaat in de omgeving. Wel wil Pure Energie de omgeving ook tijdens de bouw en exploitatie van het windpark blijven betrekken en informeren. Dat gebeurt in lijn met dit plan. De initiatiefnemers maken na vergunningverlening een gedetailleerder communicatieplan voor de bouw- en exploitatiefase.

Voldoen aan gedragscode, Klimaatakkoord en provinciaal beleid

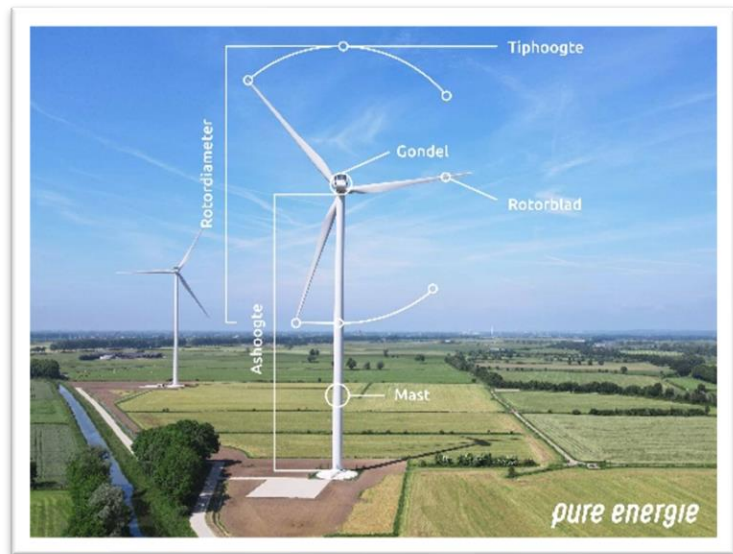
Pure Energie draagt zorg voor het feit dat Windpark Vletgaarsmaten zal voldoen aan de landelijke Gedragscode Wind op Land, het nationale Klimaatakkoord en het beleid van Provincie Overijssel.

2 Kerngegevens van Windpark Vletgaarsmaten

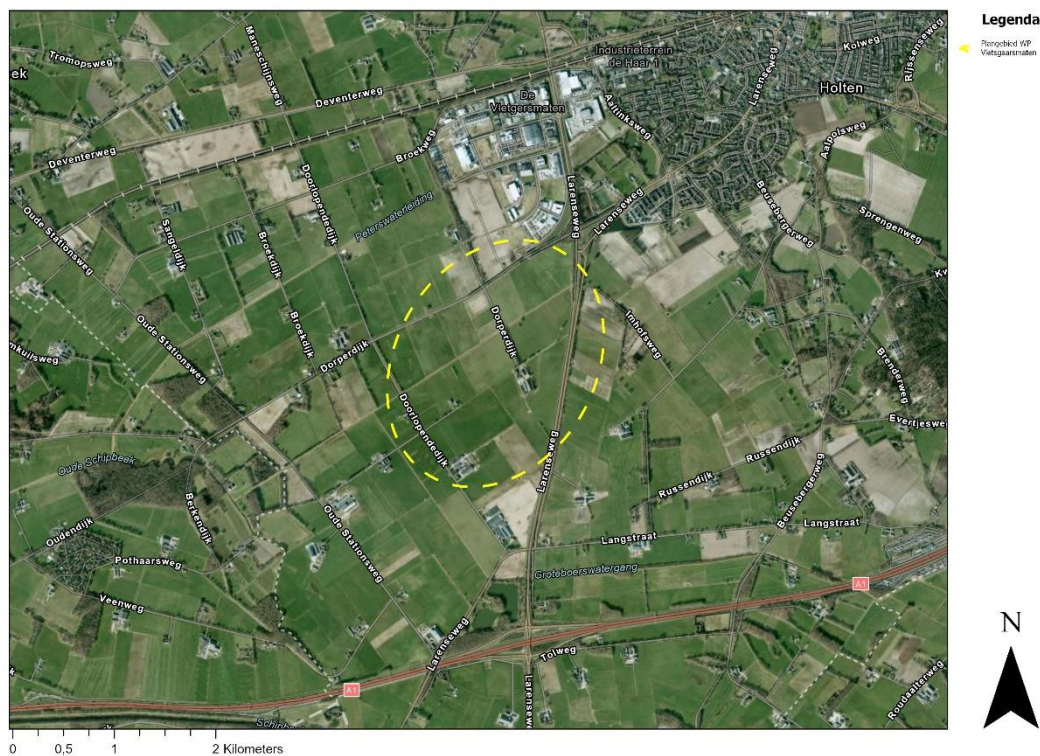
Het plangebied van Windpark Vletgaarsmaten ligt in de gemeente Rijssen-Holten, ten zuidwesten van Holten en maakt onderdeel uit van het buurtschap Holterbroek. Het plangebied bevindt zich globaal in het gebied tussen de N332 en de Dorperdijk, ten zuiden van bedrijventerrein Vletgaarsmaten. Pure Energie ziet een reële mogelijkheid om in het plangebied in totaal vier moderne windmolens te realiseren.

Windmolens met modern afmetingen

In Figuur 2 duidt het gele ovaal het plangebied aan waar ruimte lijkt te zijn voor vier windmolens. Hierbij is uitgegaan van moderne windmolens met een ashoogte van circa 180 meter en een rotordiameter van circa 200 meter. Dat betekent dat een wiek circa 100 meter lang is en de tiphoogte van de windmolen circa 280 meter. Voor een eerste inschatting hoeveel windmolens mogelijk passen in het plangebied zijn vuistregels gehanteerd die bij initiatieven voor windenergie in een dergelijk vroeg stadium worden gebruikt. Nader onderzoek naar onder andere geluid, slagschaduw, ecologie, veiligheid en landschap in overleg met de omgeving wijst definitief uit welke ruimte er in het plangebied is voor windmolens.

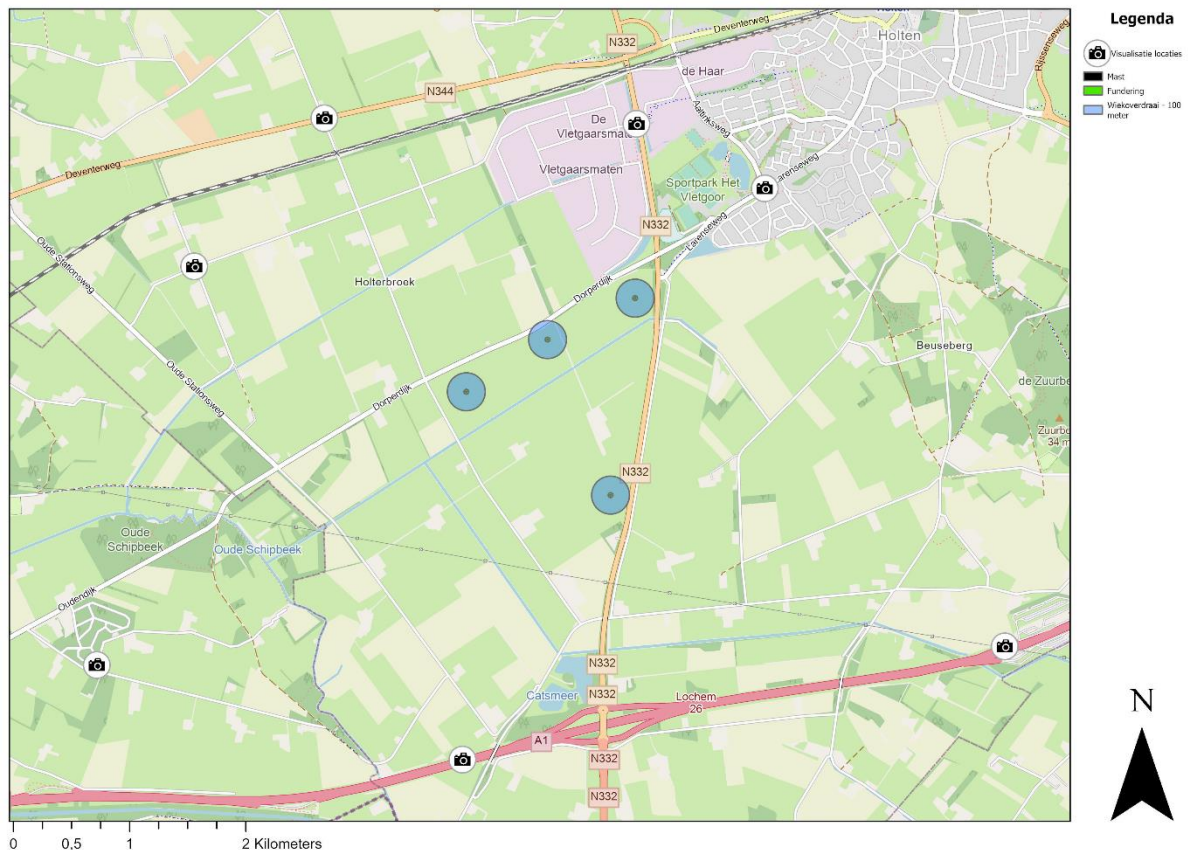
Figuur 1 Karakteristieken van een windmolen

Figuur 2 Het plangebied van Windpark Vletgaarsmaten (gele ovaal)

Mogelijke opstellingsvariant en visualisaties

Als initiatiefnemer ziet Pure Energie ruimte voor vier moderne windmolens ten zuidwesten van Holten. In Figuur 3 is de indicatieve opstellingsvariant van het beoogde Windpark Vletgaarsmaten weergegeven. Uiteraard moet het uiteindelijke windpark zorgvuldig ingepast zijn, ook met het oog op de (mogelijke) effecten op de omgeving. Pure Energie vindt de balans tussen zorgvuldig omgaan met de omgeving en het benutten van de potentie van dit gebied belangrijk. Nader onderzoek moet uitwijzen welke posities daadwerkelijk geschikt zijn en wat daarna de definitieve opstellingsvariant van het windpark wordt. In het hoofdstuk 'Omgevingsraad' wordt verder toegelicht hoe de omgeving hierbij kan worden betrokken.

Figuur 3 Indicatieve opstellingsvariant voor Windpark Vletgaarsmaten met overzicht van visualisatielocaties

Om een beter beeld te krijgen van hoe het toekomstige Windpark Vletgaarsmaten er uit zou kunnen zien, heeft Pure Energie visualisaties gemaakt van de windmolens in het gebied. De windmolens in deze visualisaties hebben een ashoogte van 180 meter, een rotordiameter van 200 meter en daarmee een tiphoogte van 280 meter. In deze visualisaties is uitgegaan van de opstellingsvariant zoals weergegeven in Figuur 3.

Figuur 4 Beeld vanaf N344 ter hoogte van de Maneschijnsweg

Figuur 5 Beeld vanaf bedrijventerrein Vletgaarsmaten nabij de rotonde N332 en Handelsweg

Figuur 6 Beeld vanuit Holten vanaf de rotonde Larenseweg en Distelvlinder

Figuur 7 Beeld vanaf de A1, ter hoogte van parkeerplaats Struik in de richting Hengelo – Deventer

Figuur 8 Beeld vanaf de A1, ter hoogte van viaduct Lareneweg in richting Deventer – Hengelo

Figuur 9 Beeld vanaf de Pothaarsweg nabij Looërmark

Figuur 10 Beeld vanaf de kruising Broekweg en Sangeldijk

3 Initiatiefnemer van Windpark Vletgaarsmaten

Over Pure Energie

Pure Energie is een duurzaam energiebedrijf, gevestigd in Enschede. Al ruim 25 jaar werkt het bedrijf aan de verduurzaming van Nederland door eigen windenergie, zonne-energie en opslagprojecten te realiseren. Iedereen, zowel particulier als bedrijf, kan de groene stroom uit deze projecten afnemen door klant te worden van Pure Energie. Zo heeft Pure Energie kennis van alle facetten: van locatieonderzoek, planologische procedure en omgevingsproces tot bouw en beheer van de windmolens en zonneparken en het leveren van de groene stroom. Verder levert Pure Energie zonnepanelen aan bedrijven en particulieren.

Pure Energie levert klanten alleen de stroom die het zelf opwekt met de eigen windmolens en zonneparken die alleen in Nederland staan. Daarom is Pure Energie al jaren achter elkaar uitgeroepen tot groenste energieleverancier van Nederland in een onderzoek van de Consumentenbond, WISE, Greenpeace en Natuur & Milieu¹.

Conform het streven naar lokaal eigendom in het landelijke Klimaatakkoord, werkt Pure Energie in de ontwikkeling van nieuwe wind- en zonneparken vrijwel altijd samen met een lokale energiecoöperatie of andere entiteiten waarin de omgeving is vertegenwoordigd. Op deze wijze kan de omgeving mede-eigenaar worden van het wind- of zonnepark.

Voor meer informatie: <https://pure-energie.nl/ontwikkeling/beleidsmakers/>

Lokaal eigendom met mede-initiatiefnemers

Pure Energie werkt vrijwel altijd samen met een (of meerdere) lokale mede-initiatiefnemer(s). Op die manier is vijftig procent lokaal eigendom in het project mogelijk. Om dit concreet in te vullen gaat Pure Energie op zoek naar een partij om een samenwerking mee aan te gaan. Door een samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen worden Pure Energie en de lokale partij(en) vanaf dat moment samen de initiatiefnemers van Windpark Vletgaarsmaten. In deze samenwerkingsovereenkomst wordt de rolverdeling tussen de partijen vastgelegd, besproken wat iedere partij toevoegt aan het project en wat de rechten en plichten van beide partijen zijn met betrekking tot de ontwikkeling van het project. Het uitgangspunt van Pure Energie hierbij is dat de initiatiefnemers samenwerken op gelijkwaardige basis: samen maken ze het plan, samen dragen ze de investeringskosten en bijbehorend risico en beide partijen hebben zeggenschap.

Het lokaal eigendom kan worden ingevuld door bijvoorbeeld een lokale energiecoöperatie. Als lid van een energiecoöperatie kunnen onder andere omwonenden mee-investeren in Windpark Vletgaarsmaten en meebeslissen over projecten die de energiecoöperatie in de gemeente wil realiseren. Het streven van Pure Energie is dat 50% van het windpark in lokaal eigendom komt. De overige 50% van het project komt in eigendom van Pure Energie. Dit is conform het streven in het Nationale Klimaatakkoord² en de Gedragscode Wind op Land³.

Benutten van elkaars kwaliteiten

Pure Energie is overtuigd van de meerwaarde van een samenwerking met lokale partijen, omdat ieder partij zijn eigen kwaliteiten inbrengt. Zo heeft een lokale partij specifieke kennis van die omgeving en weet zo het beste wie betrokken moeten worden. Zo kan deze partij uit de omgeving een brug zijn tussen de omgeving en het project.

Pure Energie heeft als ontwikkelaar ruim 25 jaar ervaring met het realiseren van duurzame

¹ <https://www.consumentenbond.nl/energie-vergelijken/de-groenste-energieleverancier>

² <https://www.klimaatakkoord.nl/>

³ <https://www.nwea.nl/gedragscode-wind-op-land/>

energieprojecten in Nederland: inmiddels zijn circa 120 windmolens gebouwd en tientallen wind- en zonneparken in ontwikkeling. Het bedrijf heeft verschillende specialisten op hun vakgebied in dienst – van ontwikkeling, communicatie en financiering tot bouw, beheer en energieverhandeling. Deze specialistische kennis zet Pure Energie in om dit windpark zo zorgvuldig mogelijk te ontwikkelen.

In onderling overleg verdeelt Pure Energie met toekomstige mede-initiatiefnemers uit de omgeving de rollen en activiteiten die nodig zijn voor realisatie van het project. Dit resulteert in een gelijkwaardige basis voor samenwerking, met inbreng van ieders deskundigheid en ervaring.

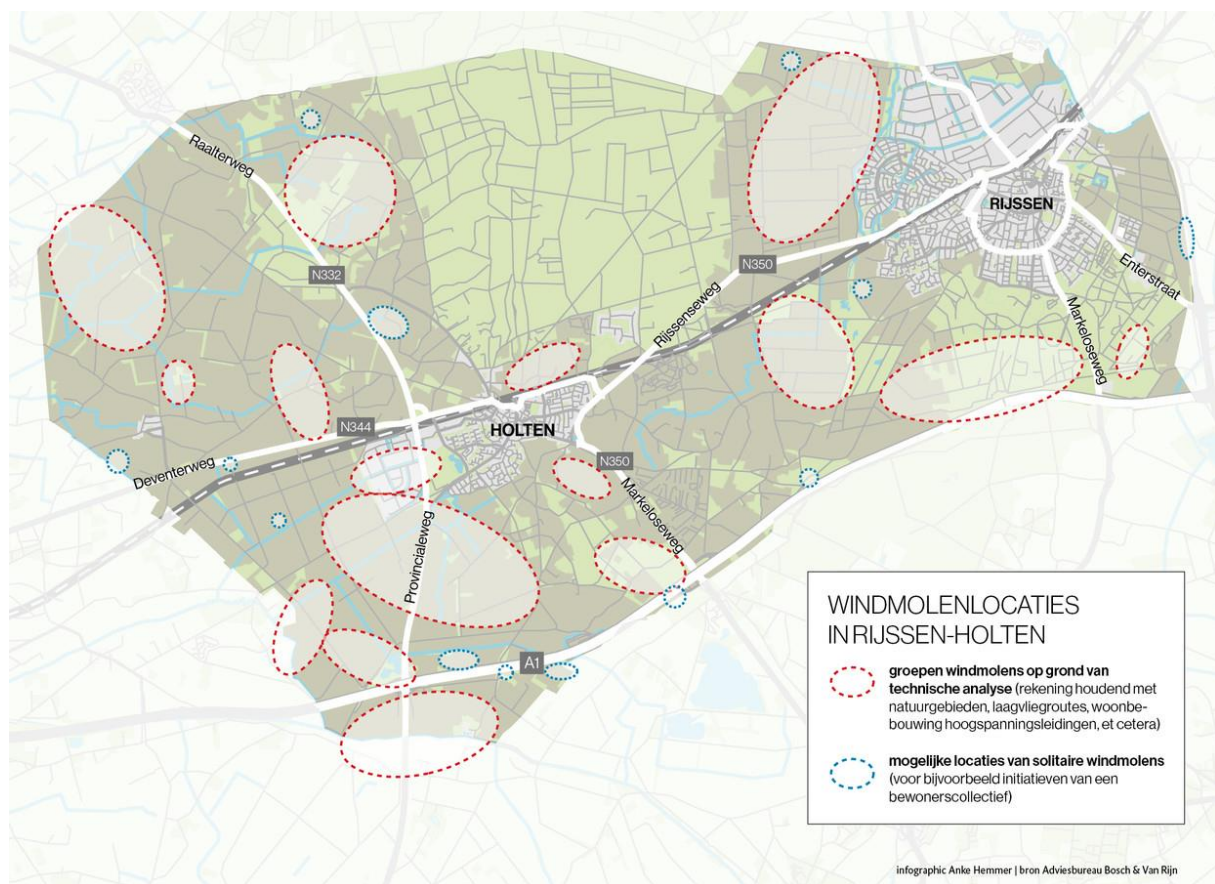
Samenwerking met grondeigenaren

Met de grondeigenaren én met aanpalende grondeigenaren rondom het plangebied - die tevens vaak direct omwonenden zijn - is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Deze grondeigenaren zijn bijvoorbeeld nodig voor de infrastructuur van het windpark. De afspraken onder welke voorwaarden dit kan, zijn vastgelegd in een sociaal grondcontract.

4 Ruimtelijk geschikt gebied

Onderzoek als basis voor zoekgebied

In opdracht van gemeente Rijssen-Holten heeft het onafhankelijke adviesbureau Bosch & Van Rijn de ruimtelijke mogelijkheden voor windmolens in de gemeente Rijssen-Holten in kaart gebracht⁴. Op basis van een technische analyse aan de hand van generieke vuistregels heeft Bosch & Van Rijn onderzocht waar in de gemeente belemmeringen aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld infrastructuur, natuurgebieden, laagvliegroutes, hoogspanningsleidingen, woningen en andere gebouwen. Uit het onderzoek is gebleken dat er binnen de gemeente op 16 locaties ruimte is voor clusters met meerdere windmolens en nog eens 13 locaties die geschikt zijn voor solitaire windmolens, zie Figuur 11. Het plangebied van Windpark Vletgaarsmaten is gelegen binnen één van deze ruimtelijk geschikte locaties, ten zuiden van Holten en ten westen van de provinciale weg N332.

Figuur 11 Geschikte locaties voor windmolens in gemeente Rijssen-Holten o.b.v. technische analyse Bosch & Van Rijn (2021)

Geen zoekgebieden vastgesteld door gemeente

Tot op heden zijn er, ondanks de geschikte windmolenlocaties die uit de technische analyse van Bosch & Van Rijn naar voren zijn gekomen, door de gemeente Rijssen-Holten geen zoekgebieden aangewezen⁵ en is er nog geen windbeleid vastgesteld. Maar er is wel een actieve inzet op verduurzaming. Zo is de gemeente de aanjager van het project GroenDoen. Het RES-advies uit dit project is in april dit jaar opgeleverd⁶. In 2030 wil GroenDoen jaarlijks 90.000.000 kWh groene energie op gaan wekken. Dit willen ze gaan bereiken met zonne-

⁴ <https://www.tubantia.nl/rijssen-holten/hier-kunnen-in-rijssen-en-holten-windmolens-staan~a74930df/>

⁵ https://www.tubantia.nl/rijssen-holten/wel-of-niet-locaties-voor-windturbines-aanwijzen-rijssen-holten-wacht-tot-het-laatste-moment~ad8a9eb8/?cb=0e5424a911541f5f1b427234dc6bd6ef&auth_rd=1

⁶ <https://groendoenwijn.nl/res>

energie, maar wind is niet helemaal uitgesloten. In de raadsvergadering van 27 juni 2023 volgt nog een definitief besluit over het vaststellen van een windbeleid op hoofdlijnen, maar er zullen in deze vergadering naar verwachting geen zoekgebieden worden vastgesteld.

Geluid speelt een bepalende rol bij potentiële plaatsingsruimte

Een belangrijke randvoorwaarde voor de plaatsing van windmolens is dat de afstand tussen zogeheten gevoelige objecten (bijvoorbeeld woningen) en de windmolens voldoende groot is om de hoeveelheid geluidshinder bij deze gevoelige objecten te beperken. Met name deze afstand is daarom de grootste beperkende factor van de ruimtelijke mogelijkheden voor windmolens in Nederland. Tot juni 2021 gold de landelijke norm dat windparken (drie windmolens of meer) niet meer dan L_{den} 47 dB op de gevel van geluidsgevoelige objecten mochten produceren. Als vuistregel wordt vaak 400 meter afstand tot woningen van derden aangehouden. Met die afstand tussen windmolens en een woning kan over het algemeen worden voldaan aan de geluidsnorm van L_{den} 47 dB.

Stilstandsvoorziening om slagschaduw te beperken

Slagschaduw is een bewegende schaduw die ontstaat als de zon tegen de draaiende wieken schijnt. Met name slagschaduw die de ramen van woningen raakt, kan binnenshuis hinder opleveren voor omwonenden. Tot voor kort was de landelijke norm dat windmolens niet vaker dan 17 dagen per jaar meer dan 20 minuten per dag slagschaduw bij een gevoelig object mochten veroorzaken. Op de andere dagen in het jaar mocht dan minder dan 20 minuten per dag slagschaduw worden veroorzaakt. In de praktijk werd de hoeveelheid slagschaduw bij concrete projecten veelal beperkt tot de beter uitlegbare én strengere norm van maximaal 5 uur en 40 minuten (17 x 20 minuten) per jaar per gevoelig object. Dit zou betekenen dat de windmolens in een windpark samen niet meer dan 5 uur en 40 minuten slagschaduw per jaar bij een gevoelig object zoals een woning mogen veroorzaken. Met een automatische stilstandsvoorziening kunnen de windmolens af en toe worden stilgezet om te voorkomen dat bijvoorbeeld deze hoeveelheid slagschaduw bij gevoelige objecten wordt overschreden.

Stand van zaken landelijke normen

De reeds genoemde normen voor geluid (L_{den} 47 dB) en slagschaduw (max. 5 uur en 40 minuten) waren tot juni 2021 de landelijke normen. In juni 2021 maakte een uitspraak van de Raad van State⁷ het echter tijdelijk niet mogelijk de landelijke normen voor geluid en slagschaduw voor windmolens te hanteren. Volgens de Raad van State is ten onrechte door de Rijksoverheid geen plan-MER opgesteld ter onderbouwing van deze normen. Daarom zijn de normen buiten werking gesteld totdat deze plan-MER is uitgevoerd en is gebruikt bij het opstellen van normen. Bij de vaststelling van de nieuwe normen, volgens planning zijn deze begin 2024 te verwachten, is het mogelijk dat de bestaande normen worden aangescherpt of versoepeld, bijvoorbeeld geluidsnormen overeenkomstig met het WHO-advies van L_{den} 45 dB. De consequenties van een eventuele aanscherping van de normen op de geschikte windmolenlocaties in Figuur 11, dienen in een later stadium nader onderzocht te worden.

Deze uitspraak van de Raad van State is een gevolg van het Nevele-arrest van het Europese Hof van Justitie van juni 2020. Deze plan-MER wordt momenteel opgesteld in opdracht van de Rijksoverheid zodat er op een later moment weer landelijke normen voor geluid en slagschaduw kunnen worden vastgesteld. De huidige verwachting is dat niet eerder dan begin 2024 nieuwe landelijke normen kunnen worden vastgesteld, maar er is geen enkele garantie dat deze termijn wordt gehaald. Het valt niet uit te sluiten dat nieuwe landelijke normen nog langer op zich laten wachten.

⁷ [Europees recht dwingt tot milieubeoordeling voor windturbijnen - Raad van State](#)

Deze situatie betekent nadrukkelijk niet dat totdat de landelijke normen opnieuw zijn vastgesteld er geen vergunningen voor windmolens kunnen worden verleend. Dit omdat:

- De landelijke normen gelden voor windparken. Dit zijn projecten van drie of meer windmolens. Voor projecten bestaande uit één of twee windmolens zijn de landelijke normen nog steeds van kracht.
- Het staat het bevoegd gezag ook vrij, zo benoemt de Raad van State nadrukkelijk, om eigen normen voor windmolens op te stellen, mits deze zijn voorzien van een goede op de lokale situatie toegesneden motivatie voor het betreffende specifieke windproject. Verschillende gemeenten en provincies hebben eigen normen opgesteld en op basis daarvan vergunningen voor windmolens verleend of zijn hiermee bezig. Dat zijn onder andere de gemeenten Oss, Beuningen, Delfzijl en Reimerswaal/Woensdrecht en de provincie Gelderland (voor twee verschillende windprojecten).

5 Passend binnen huidige beleidskaders

In het afgelopen decennium zijn er op diverse niveaus verdragen gesloten en beleidsplannen opgesteld om de uitstoot van broeikasgassen een halt toe te roepen en de opwek van duurzame energie te vergroten. Met een potentiële opwek van 120 GWh per jaar (meer daarover in Hoofdstuk 6) en daarmee een besparing van circa 57.600 ton CO₂-uitstoot per jaar (o.b.v. 0,48kg CO₂/kWh⁸), geeft Windpark Vletgaarsmaten invulling aan deze klimaatdoelen en is daarmee passend binnen de huidige beleidskaders.

Klimaatverdrag van Parijs

Om klimaatverandering en alle negatieve gevolgen daarvan aan te pakken is in 2015 in Parijs door wereldleiders een “historisch” klimaatverdrag afgesloten, namelijk het Klimaatverdrag van Parijs⁹. In dat verdrag is door maar liefst 193 staten én de Europese Unie erkend dat klimaatverandering een globaal en grensoverschrijdend probleem is dat internationale en gecoördineerde samenwerking vereist. In het verdrag zijn daarom de volgende concrete doelen afgesproken:

- Significante vermindering van de broeikasgasuitstoot om de mondiale temperatuurstijging deze eeuw te beperken tot 2 graden en te streven naar een stijging van maximaal 1,5 graad.
- Iedere vijf jaar worden de inspanningen van de lidstaten geëvalueerd.
- Er komt financiering beschikbaar voor ontwikkelingslanden om klimaatverandering te mitigeren, hun veerkracht te versterken én het vermogen zich aan te passen aan de veranderingen van het klimaat te vergroten.

Het verdrag vraagt van alle landen om iedere vijf jaar met (een update van) een nationaal actieplan te komen, waarin staat vermeld hoe zij zich conformeren aan de doelen uit het Klimaatverdrag van Parijs.

Nationaal Klimaatakkoord

De Nederlandse invulling van het Klimaatverdrag van Parijs is in 2019 vastgelegd door de Nederlandse politiek in het Nationale Klimaatakkoord. Dit akkoord is onder andere bekrachtigd door de provincies, gemeenten, waterschappen, landbouworganisaties, natuur beherende organisaties en milieuorganisaties. Conform dit Klimaatakkoord is in ons land het doel gesteld om in 2030 bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit te stoten ten opzichte van 1990¹⁰. In het jaar 1990 was de totale uitstoot aan broeikasgassen in ons land ongeveer 229 miljoen ton CO₂. Een reductie van 49% zou in 2030 moeten resulteren in een jaarlijkse uitstoot van 116 Mton. De uiteindelijke uitstoot in Nederland moet in 2050 verder omlaag met een vermindering van ten minste 90% ten opzichte van 1990, naar maximaal 11 tot 23 Mton.

Regionale Energiestrategie

In navolging van het Nationale Klimaatakkoord is het beleid verder uitgewerkt in dertig energieregio's in Nederland. Ieder van deze regio's heeft een zogenaamde Regionale Energiestrategie (RES) opgesteld, waarin is uitgewerkt waar en hoeveel elektriciteit op land (uit wind en zon) duurzaam opgewekt kan worden, maar bijvoorbeeld ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn en welke warmte-infrastructuur daarvoor nodig is. Zo is in de RES Twente 1.0 voor 2030 het doel gesteld dat er gezamenlijk minimaal 1,5 TWh aan elektriciteit duurzaam moet worden opgewekt in 2030. Met een potentiële opwek van 120 GWh per jaar kan Windpark Vletgaarsmaten hier een significante bijdrage aan leveren.

⁸ https://www.rvo.nl/sites/default/files/2022-05/CE_Delft_210338_Emissiefactor_Elektriciteit_Fossiele_Bronnen_DEF.pdf

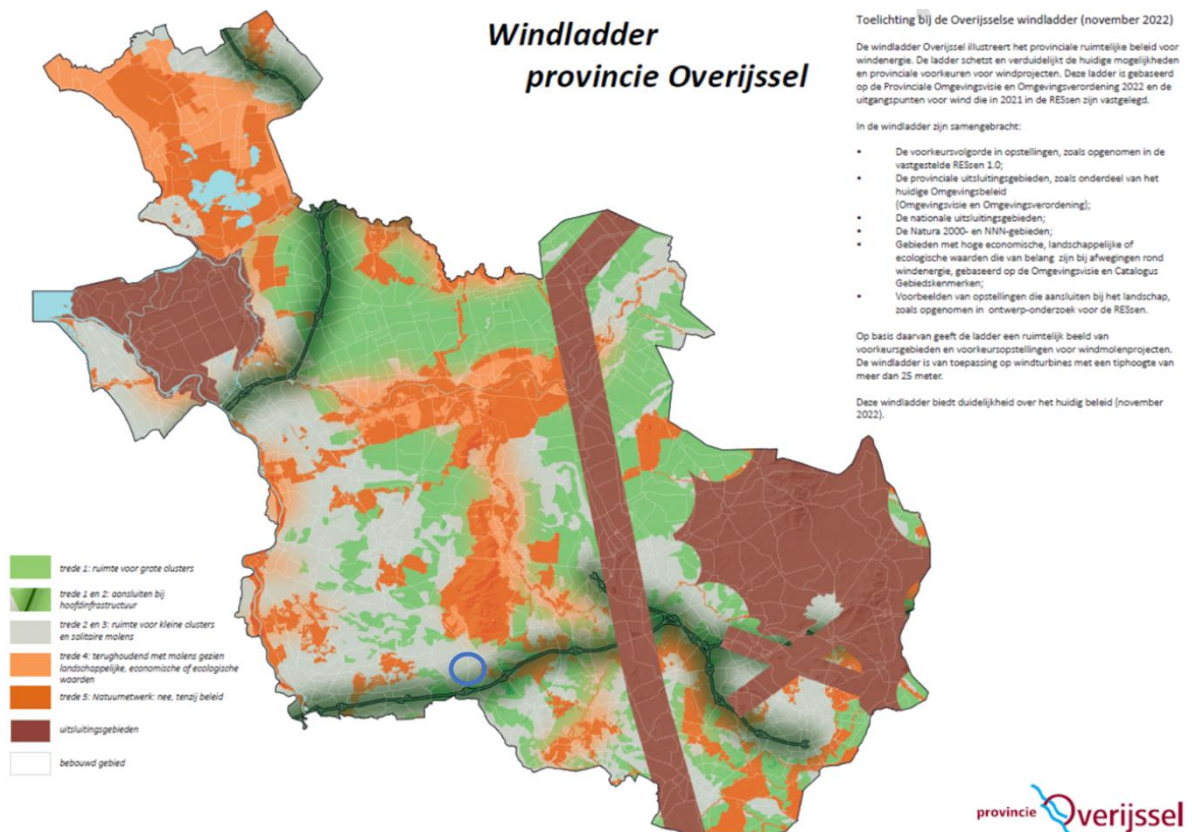
⁹ <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>

¹⁰ <https://www.klimaatakkoord.nl/klimaatakkoord/vraag-en-antwoord/wat-is-het-doel-van-het-klimaatakkoord>

Aangezien de gemeenteraad van Rijssen-Holten tot op heden het RES bod niet heeft vastgesteld, is het bod van de gemeente formeel op 0 GWh per jaar gezet in de RES Twente. Desondanks heeft de gemeente in de concept-RES Twente voorgesteld om 179 GWh per jaar op te kunnen wekken aan elektriciteit in 2030¹¹.

Windladder Provincie Overijssel

Windpark Vletgaarsmaten levert een significante bijdrage aan het behalen van de totale RES-doelstelling van 2030 in de regio Twente. De locatie ligt bovendien in een gebied dat op de treden 1 en 2 van de Windladder⁸ van Provincie Overijssel staat. Deze Windladder illustreert het ruimtelijke beleid van de provincie en is onder andere gebaseerd op de uitgangspunten voor wind die zijn gedefinieerd in de RES. Gebieden op treden 1 en 2 van de Windladder zijn geschikt voor clusters met windmolens, die bijvoorbeeld aansluiten bij bestaande hoofdinfrastructuur zoals wegen en/of bedrijventerreinen. Voor Windpark Vletgaarsmaten is dit het geval met haar ligging ten zuiden van bedrijventerrein Vletgaarsmaten en in de nabijheid van de A1. Het project sluit daarmee aan bij provinciaal beleid.

Figuur 12 Ligging van plangebied Windpark Vletgaarsmaten op Windladder provincie Overijssel

Kaders vanuit Provinciaal Programma Energiestrategie

In het Provinciaal Programma Energiestrategie¹² (PPE) geeft Provincie Overijssel onder andere kaders voor participatie (zowel qua proces als financieel) van de omgeving bij een concreet project. De voorgestelde invulling hiervan voor Windpark Vletgaarsmaten, zoals beschreven in dit project- en participatieplan, voldoet aan deze kaders.

¹¹ <https://energiestrategietwente.nl/rijssen-holten#:~:text=De%20gemeente%20Rijssen%20Holten%20heeft,bod%20op%200%20GWh%20gezet>

¹² [Provinciaal Programma Energiestrategie \(nieuweenergieoverijssel.nl\)](https://provinciaalprogrammaenergiestrategie(nieuweenergieoverijssel.nl))

6 Wat is de toegevoegde waarde van Windpark Vletgaarsmaten?

Windpark Vletgaarsmaten heeft op diverse manieren meerwaarde voor de gemeente Rijssen-Holten.

1. Opwerk van duurzame elektriciteit

Conform de afspraken in het Klimaatakkoord moet de gemeente Rijssen-Holten in 2050 klimaatneutraal zijn. Dit betekent er de komende jaren een flinke opgave ligt om dit klimaatdoel te behalen. Daarvoor zijn verschillende energiebronnen naast elkaar nodig: zonnepanelen op daken, zonneparken én windmolens, maar onder andere ook energiebesparing, opslag van duurzaam opgewekte energie en biomassa. De realisatie van Windpark Vletgaarsmaten draagt flink bij aan het klimaatdoel van een energieneutraal Rijssen-Holten in 2050.

Projectaandeel in energieverbruik

Het totale energieverbruik in de gemeente Rijssen-Holten is circa 1.801 TJ per jaar (590 TJ elektriciteit & 1.211 TJ aardgas)¹³, oftewel circa 500 GWh per jaar. Uitgaande van moderne windmolens (ashoogte circa 180 meter en rotordiameter circa 200 meter) wekken de windmolens van Windpark Vletgaarsmaten naar schatting circa 30.000.000 kilowattuur (kWh) per stuk per jaar op. De precieze hoeveelheid hangt af van het uiteindelijke type, de exacte afmetingen van de windmolens en het windaanbod dat nog op de locatie gemeten moet worden. Dat valt in een dergelijk vroeg stadium nog niet precies te bepalen. Wel is 30.000.000 kWh een reële inschatting. Vier windmolens wekken dus samen naar verwachting circa 120.000.000 kWh per jaar op. Daarmee wordt bijna een kwart (24%) van de huidige energiemix van de gemeente Rijssen-Holten door Windpark Vletgaarsmaten ingevuld met windenergie.

Veel duurzame elektriciteit

Circa 30.000.000 kWh per windmolen per jaar.

Circa 120.000.000 kWh per jaar door Windpark Vletgaarsmaten.

Circa 73% van huidige elektriciteitsverbruik in gemeente Rijssen-Holten.

Circa 24% van totale energieverbruik in gemeente Rijssen-Holten

Circa 8% van doelstelling RES Twente van 1,5 TWh per jaar in 2030.

2. Maatschappelijke meerwaarde voor de omgeving

Windmolens zijn zeer geschikt voor financiële participatie van de omgeving en Pure Energie biedt hier graag ruimte voor. Bijvoorbeeld via lidmaatschap van een energiecoöperatie kunnen inwoners uit de omgeving mede-eigenaar worden van het windpark en zo voordeel behalen op de persoonlijke investering die zij hierin doen. Gebruikelijk bij deze vorm van financiële participatie is dat tevens een deel van het rendement van het coöperatieve deel van het windpark wordt besteed aan bijvoorbeeld (nieuwe) projecten of initiatieven waar in het gebied behoefte aan is. Daarover beslissen de leden van de coöperatie.

Daarnaast komt er een omgevingsfonds dat wordt gevoed met een deel van de opbrengsten van het volledige windpark. Dit fonds kan ook (deels) worden ingezet voor nieuwe projecten of initiatieven in het gebied. Meer hierover staat in het hoofdstuk 'Financiële participatie'.

¹³ <https://energiestrategietwente.nl/assets/downloads/Factsheet-Energie-gemeente-Rijssen-Holten.pdf>

3. Samenwerking

Samenwerking tussen inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en overheid is belangrijk om de transitie naar een duurzame energievoorziening te laten slagen. Dat is nodig bij het vaststellen van beleid, maar ook zeker om concrete projecten zoals een windpark te kunnen realiseren. Pure Energie nodigt daarom iedereen in de omgeving uit om hierbij betrokken te zijn, om het initiatief samen te realiseren. Op deze manier kan het windpark een gemeente breed en overstijgend leerproces zijn. Hoe pakken we grootschalige energieprojecten aan? Wat werkt wel en wat niet? Hoe worden alle relevante stakeholders bij het initiatief betrokken? Bij wie of wat ligt welke verantwoordelijkheid?

- Ideeën voor betrekken van omgeving tijdens de exploitatiefase, zoals excursie of open dag.

Bovenstaande onderwerpen zijn niet uitputtend, maar geven een indicatie waarover de omgevingsraad kan spreken.

Kaders en uitgangspunten omgevingsraad

Zo open mogelijk

- De initiatiefnemers zijn zo open mogelijk met het delen van informatie, rekening houdend met privacy- en bedrijfsgevoelige informatie. Als bepaalde informatie niet kan worden gedeeld, wordt toegelicht waarom dat zo is.

Een afgebakend aantal bijeenkomsten in de ontwikkelfase

- Om deelname aan de omgevingsraad overzichtelijk en behapbaar te houden, wordt in de ontwikkelfase een periode afgesproken waarin de omgevingsraad in principe actief is. Bijvoorbeeld: een x-aantal bijeenkomsten in een x-aantal maanden. Dit bepaalt de omgevingsraad in gezamenlijkheid. Wel is het nadrukkelijk mogelijk dat de omgevingsraad ook in de bouw- en exploitatiefase blijft bestaan.

Omgevingsraad is geen juridische rechtspersoon

- Initiatiefnemers nemen de inbreng van de omgeving serieus en doen er veel aan om de inbreng van de omgevingsraad een plek te geven in het plan. Indien dit niet mogelijk is, wordt toegelicht waarom dat niet kan.
- De uiteindelijke beslissing of iets onderdeel van het plan wordt, ligt bij de initiatiefnemers: zij moeten namelijk de investeringen doen in het uiteindelijke windpark en zijn er verantwoordelijk voor dat het windpark voldoet aan wet- en regelgeving, financiële haalbaarheid en overige eisen en normen.
- Het uitgangspunt van de initiatiefnemers is dat er een windpark wordt gerealiseerd. Het is wat hen betreft geen optie om af te zien van realisatie van het windpark. Afzien van de realisatie van een windpark is wat de initiatiefnemers betreft alleen een optie als er harde belemmeringen zijn die het plan niet haalbaar maken, zoals wetten en normen die beperkingen opleggen of als het plan financieel niet haalbaar lijkt.
- De omgevingsraad is geen juridische rechtspersoon, het is een particulier overleginitiatief (het is ook niet wettelijk voorgeschreven te werken met een omgevingsraad).

Figuur 14 Met de omgeving op excursie naar een windpark.

Verslaglegging en communicatie

- Van elke bijeenkomst van de omgevingsraad wordt een verslag gemaakt. Dat verslag wordt besproken en vervolgens gedeeld via de nieuwsbrief en de website van het windpark. Zo kunnen ook inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties die niet actief meedoen in de omgevingsraad het proces actief volgen.

- Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties die niet meedoen aan de omgevingsraad, kunnen vragen stellen, opmerkingen maken of suggesties doen via een emailadres van het project. In de omgevingsraad wordt dan besproken wie hierop een antwoord formuleert.

Hard op de inhoud, zacht op de relatie

- Er kunnen meningsverschillen ontstaan tussen bijvoorbeeld de initiatiefnemers en inwoners. Daar is uiteraard ruimte voor in de omgevingsraad. Deze meningsverschillen met elkaar delen is juist onderdeel van het proces. Maar er is een vuistregel voor de omgang met elkaar: hard op de inhoud, maar zacht op de relatie. Dat betekent dat inhoudelijke discussies scherp kunnen zijn, maar dat er geen persoonlijke aanvallen ontstaan.

Iedereen houdt recht op zijn of haar standpunt

- Deelname van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven aan de omgevingsraad betekent niet dat zij instemmen met de komst van het windpark. Het streven is een zo evenwichtig mogelijke samenstelling van de omgevingsraad om zo een goede afspiegeling van de omgeving te krijgen. Hierbij horen ook mensen en organisaties die kritisch tegenover het initiatief staan.
- De omgevingsraad is niet bedoeld om inwoners, organisaties en bedrijven te overtuigen: wie kritisch is op dit initiatief, mag en kan dit blijven. De omgevingsraad is bedoeld om de omgeving te betrekken bij het initiatief en te onderzoeken of het plan (deels) kan worden aangepast aan wensen vanuit de omgeving.

Figuur 15 Bij de omgevingsraad kan iedereen zijn standpunt inbrengen, maar: hard op de inhoud, zacht op de relatie.

Deelname staat open voor veel inwoners, bedrijven en organisaties

- Deelname aan de omgevingsraad staat in principe open voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties binnen een gebied van 10 keer de tiphoogte (maatwerk) van het beoogde windpark.

Het bevoegd gezag beslist over de komst van het windpark

- Besluiten over de ruimtelijke ordening waar het plaatsen van een windpark onder valt, worden genomen door het bevoegd gezag. De betreffende bestuurders en volksvertegenwoordigers besluiten over het doorgaan van het plan.

Daardoor is een mogelijk scenario dat:

1. Het plan voor een windpark voldoet aan de normen en regels;
2. Het proces met de omgeving in de omgevingsraad goed is verlopen;
3. Leden (alle leden of enkele individuele leden) van de omgevingsraad desondanks niet kunnen instemmen met (delen van) het plan;
4. De initiatiefnemers toch besluiten het plan voor te leggen aan het bevoegd gezag;
5. Het bevoegd gezag alsnog besluit in te stemmen met het plan.

Als initiatiefnemer vindt Pure Energie het uitgangspunt van transparantie en het scheppen van mogelijke scenario's en eerlijke verwachtingen belangrijk om dit te melden. Wat de uiteindelijke uitkomsten en beslissingen zijn, ligt uiteraard nu, voorafgaand aan het proces, nog open. Ook is het streven nadrukkelijk om zoveel mogelijk consensus te bereiken en bovenstaande situatie te voorkomen.

Figuur 16 Het bevoegd gezag beslist uiteindelijk over de komst van het windpark.

Onafhankelijke gespreksleider en secretaris

De gesprekken van de omgevingsraad worden bij voorkeur begeleid door een onafhankelijke gespreksleider. Ook is er een persoon die de secretariële werkzaamheden uitvoert. Dit zorgt ervoor dat de deelnemers aan de omgevingsraad zich op de inhoud kunnen concentreren.

Neutraal ankerpunt

De gespreksleider en secretaris nemen de regie in het bijeenroepen van de omgevingsraad en zorgen voor de verslagen van de bijeenkomsten – inclusief een eindverslag na het doorlopen van het afgesproken ontwikkelproces. Daarnaast draagt met name de gespreksleider eraan bij dat het gesprek tussen de omgeving en initiatiefnemers goed op gang komt en dat er wordt gesproken over de inhoud. De gespreksleider vormt het neutrale ankerpunt en zorgt ervoor dat de wensen, vragen en suggesties van de omgeving ruim aan bod komen en dat er tegelijkertijd wordt gewerkt aan een concreet plan door de initiatiefnemers en omgeving.

Verzoek aan overheden

Om de onafhankelijkheid van de gespreksleider en secretaris te waarborgen, is het goed dat de overheid deze faciliteert. Dit kan de gemeente of provincie zijn, of in samenwerking tussen beide. Het verzoek aan de gemeente en provincie is om deze gespreksleider en secretaris (samen) aan te stellen en de benodigde kosten hiervoor te vergoeden. Ook het beschikbaar stellen van een vergaderruimte aan de omgevingsraad is een verzoek aan de gemeente en provincie. Het faciliteren van deze gespreksleider en secretaris is een belangrijke bijdrage aan een zorgvuldig participatieproces. De omgeving – inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties uit de omgeving – is hierbij gebaat.

In de Gedragscode Wind op Land¹⁴ staat dat het faciliteren van dergelijke procesbegeleiders een verantwoordelijkheid is van de overheid. Deze gedragscode is ondertekend door een brede coalitie van de Natuur- en Milieufederaties, Natuur & Milieu, Greenpeace, Milieudefensie, Energie Samen, Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines en de Nederlandse Windenergie Associatie. Pagina 9 van de gedragscode omschrijft dit als volgt: *“Zo is het mogelijk dat de omgeving indien gewenst kan worden ondersteund door deskundigen die door haar gekozen zijn en/of dat het proces wordt begeleid door een onafhankelijke voorzitter. De verantwoordelijkheid om dat te organiseren ligt bij de overheid. De ondertekenaars vragen de overheid om dit in overleg met alle partijen mogelijk te maken.”*

Stappenplan omgevingsraad

Hieronder wordt op hoofdlijnen beschreven welke stappen Pure Energie met mede-initiatiefnemers wil zetten om te komen tot een omgevingsraad en hoe het proces met de omgevingsraad tot en met vergunningverlening loopt.

Actie	Verantwoordelijke partij
Idee voor omgevingsraad wordt vanaf de eerste bekendmaking van het initiatief voor dit windpark meegenomen in alle communicatie-uitingen	Initiatiefnemers
Aanwijzen van onafhankelijke gespreksleider en secretaris	Bevoegd gezag
Consultatie in omgeving van idee en opzet voor omgevingsraad	Onafhankelijk gespreksleider en secretaris, met indien nodig ondersteuning van bevoegd gezag en initiatiefnemers
Indien nodig: aanpassen van opzet voor omgevingsraad aan de hand van input vanuit de omgeving	Onafhankelijk gespreksleider en secretaris
Voorstel voor omgevingsraad wordt goedgekeurd door bevoegd gezag.	Regie bij bevoegd gezag, met ondersteuning van onafhankelijk gespreksleider en secretaris en initiatiefnemers
Uitnodigen van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voor deelname aan omgevingsraad	Onafhankelijk gespreksleider en secretaris, ondersteund door initiatiefnemers
Start gesprekken van de omgevingsraad en verslaglegging hiervan.	Regie door onafhankelijk gespreksleider en secretaris. Deelnemers aan omgevingsraad zijn inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en initiatiefnemers
Na afloop van het proces met de omgevingsraad wordt een samenvattend verslag van dit proces opgeleverd	Onafhankelijk gespreksleider en secretaris
Aanvraag omgevingsvergunning voor windpark	Initiatiefnemers
Beoordeling van aangevraagde omgevingsvergunning(en)	Bevoegd gezag

¹⁴ <https://www.nwea.nl/gedragscode-wind-op-land/>

8 Stappenplan communicatie & participatie

Hieronder wordt op hoofdlijnen beschreven welke stappen Pure Energie als initiatiefnemer zal doorlopen vanaf het moment dat ze het idee bekend wordt gemaakt in de omgeving tot het besluit over de aangevraagde vergunning(en).

Actie	Actiehouder	Opmerkingen
Persoonlijk benaderen van directe omwonenden. De website, inclusief aanmelden voor de digitale nieuwsbrief, is dan online.	Initiatiefnemers	Initiatief bekend maken, voorgesteld proces toelichten, vragen en suggesties ophalen. Tevens worden de omwonenden uitgenodigd voor een openbare inloopavond.
Idee en voorgesteld proces breed bekend maken in de omgeving en eerste vragen en suggesties ophalen.	Initiatiefnemers	Brief aan alle geadresseerden binnen de afstand 10x tiphoogte (maatwerk), gemeten vanaf de buitenste zone van het plangebied. Mail met informatie die gelijk is aan bovengenoemde brief aan maatschappelijke organisaties. Persbericht versturen.
Openbare inloopavond voor alle geïnteresseerden	Initiatiefnemers	Meer informatie en verslaglegging t.z.t. via projectwebsite
Vervolggesprekken met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties	Initiatiefnemers	Indien blijkt dat hier behoefte aan is bij stakeholders, wordt hier uiteraard aan tegemoet gekomen. Een concreet idee is dat bij inwoners die hier behoefte aan hebben, er thuis visualisaties op maat worden gemaakt van de beoogde windmolens.
Excursie naar windmolens voor stakeholders	Initiatiefnemers	Indien er behoefte aan blijkt in de omgeving om windmolens te ervaren.
Inrichten van omgevingsraad	Regie bij onafhankelijk gespreksleider en secretaris, met indien gewenst ondersteuning van initiatiefnemers en bevoegd gezag	Voorstel voor omgevingsraad wordt geconsulteerd in de omgeving en indien nodig aangepast. Voorstel voor omgevingsraad wordt goedgekeurd door bevoegd gezag. Zie 'Stappenplan omgevingsraad' voor meer informatie hierover.
Proces met de omgevingsraad doorlopen	Regie bij onafhankelijk gespreksleider en secretaris, met indien gewenst ondersteuning van	In overleg met de omgevingsraad wordt het plan concreet gemaakt en worden de vergunningaanvraag en eventueel andere benodigde documenten voor de ruimtelijke procedure voorbereid.

	initiatiefnemers en bevoegd gezag	
Start ruimtelijke en vergunningsprocedure	Initiatiefnemers en bevoegd gezag	
Financial close na vergunningverlening. Mogelijkheid tot financiële participatie voor lokale partijen: maatschappelijke organisatie, bedrijven en omwonenden, al dan niet vertegenwoordigd in een energiecoöperatie.	Initiatiefnemers en lokale partijen/ energiecoöperatie	Mogelijkheid voor inwoners om bijvoorbeeld via een lokale energiecoöperatie om mee te investeren. Ook wordt het gesprek verder gevoerd met de omgeving over het omgevingsfonds: waaraan wordt het fonds besteed en hoe wordt het beheerd door de omgeving? Dit gesprek is reeds opgestart in de omgevingsraad.
Voorafgaand en tijdens de bouwfase worden inwoners en lokale organisatie geïnformeerd zodat zij weten wat ze kunnen verwachten en waar ze rekening mee moeten houden.	Initiatiefnemers en (onder)aannemers	In aanloop naar en tijdens de bouw houden de initiatiefnemers de omgeving goed op de hoogte van de plannen, voortgang en planning. Dat gebeurt in tekst en beeld, met name via de nieuwsbrief en website, aangevuld met brieven aan omwonenden en persberichten. Voorafgaand aan de bouw wordt een informatieavond gehouden. Ook kunnen de initiatiefnemers een open dag tijdens de bouw organiseren.
Communicatie over ontwikkelingen gedurende exploitatiefase.	Initiatiefnemers	In de exploitatiefase blijven de initiatiefnemers communiceren over de ontwikkelingen in en rond de windmolens. Dat gaat bijvoorbeeld over de hoeveelheid elektriciteit die is geproduceerd en de besteding van het omgevingsfonds. Daarnaast staan de initiatiefnemers ervoor open om bijvoorbeeld open dagen en rondleidingen voor specifieke groepen (bijvoorbeeld schoolklassen) te organiseren bij de windmolens.

9 Communicatiemiddelen

De initiatiefnemers zetten de volgende communicatiemiddelen in om de omgeving te informeren over en te betrekken bij het Windpark Vletgaarsmaten:

- Projectwebsite
Nieuws, informatie over het initiatief, de initiatiefnemers, windmolens, effecten van windmolens op de omgeving.
- E-mailadres van Windpark Vletgaarsmaten.
- Digitale nieuwsbrief. *Per mail, aanmelden via website.*
- Brieven huis aan huis.
- Persberichten.
- Openbare informatie- en inloopbijeenkomsten.
- Bijeenkomsten van de omgevingsraad.
- Persoonlijke gesprekken.
- Visualisatieprogramma Windplanner
Dit wordt ingezet zowel voor bijeenkomsten als in persoonlijke gesprekken. Hiermee kunnen ook visualisaties op maat worden gemaakt, bijvoorbeeld rondom de woningen van inwoners. Dit helpt om tastbaar te maken wat de omgeving kan verwachten als er windmolen staan en geeft een reëel beeld.

Figuur 17 Pure Energie streeft ernaar om de omgeving vanaf begin tot eind zo goed mogelijk "vooraf" te informeren over de plannen

Per communicatiemoment bepalen de initiatiefnemers welke communicatiemiddelen het beste kunnen worden ingezet. Bij de communicatie wordt de volgende stelregel gehanteerd:

De omgeving wordt zoveel mogelijk geïnformeerd over wat er staat te gebeuren en niet als het reeds is gebeurd.

Deze stelregel draagt eraan bij dat de omgeving in een vroegtijdig stadium wordt betrokken bij het windpark en zodoende inbreng kan hebben. Deze stijl van communiceren wordt tevens toegepast bij de bouw en exploitatie van het windpark.

10 Financiële participatie

Er zijn drie mogelijkheden voor de omgeving om financieel te participeren in Windpark Vletgaarsmaten. Deze drie vormen zijn bij dit windpark allen beschikbaar. Er hoeft dus geen keuze tussen te worden gemaakt.

Lokaal eigendom

Er is 50% lokaal eigendom mogelijk in het windpark. Om dit concreet in te vullen, streeft Pure Energie naar een samenwerkingsovereenkomst met een lokale mede-initiatiefnemer, zoals een energiecoöperatie. De energiecoöperatie wordt in dat geval de partij waarin lokale organisaties en inwoners zich kunnen verenigen om deze 50% lokaal eigendom gezamenlijk in te vullen. Via zo'n energiecoöperatie kan de omgeving direct participeren in het windpark. De coöperatie maakt het mogelijk dat betrokkenen uit de omgeving via de coöperatie mede-eigenaar kunnen worden van het windpark en zo voordeel halen op de persoonlijke investering die zij hierin doen. De energiecoöperatie is er verantwoordelijk voor dat dit wordt vormgegeven.

Vijftig procent lokaal eigendom, conform streven in Klimaatakkoord

In de samenwerkingsovereenkomst tussen de energiecoöperatie en Pure Energie is vastgelegd dat de energiecoöperatie mee-ontwikkelt, mee-investeert en zo eigenaar wordt van 50% van het windpark en hier zeggenschap over heeft en met Pure Energie risico draagt voor het project. Zo is er sprake van 50% lokaal eigendom – conform het streven zoals opgenomen in het landelijke Klimaatakkoord en de Gedragscode Wind op Land.

Omgeving kan mede-initiatiefnemer zijn

Via de energiecoöperatie kan de omgeving mede-initiatiefnemer zijn. Wie lid is van de coöperatie, heeft stemrecht en bij coöperaties geldt: één lid heeft één stem, ongeacht de eventuele functie binnen de coöperatie of de mate waarin het lid financieel participeert. De algemene ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen een coöperatie en stemt over de belangrijke voorstellen van het bestuur. Daardoor hebben leden van de coöperatie de mogelijkheid om direct betrokken te zijn bij het windpark.

Figuur 18 Als initiatiefnemer van duurzame energieprojecten slaat Pure Energie graag de handen in een met de omgeving

Coöperatief deel windpark draagt bij aan omgeving

Gebruikelijk bij deze vorm van financiële participatie is dat tevens een deel van het rendement van het coöperatieve deel van het windpark wordt besteed aan bijvoorbeeld nieuwe projecten waar in het gebied behoefte aan is. Daarover beslissen de leden van de coöperatie. De opbrengst van het coöperatieve deel van Windpark Vletgaarsmaten kan hierdoor worden gebruikt voor nieuwe (duurzame) initiatieven in de omgeving. Zijn er duurzaamheids- of juist sociale projecten die inwoners, ondernemers of maatschappelijke organisaties niet kunnen realiseren vanwege bijvoorbeeld een tekort aan financiële middelen? Dan kan de coöperatie via het project daaraan wellicht een bijdrage leveren.

Omgevingsfonds

Een deel van de opbrengst van het gehele windpark wordt ter beschikking gesteld aan de omgeving, conform de Gedragscode Wind op Land¹⁵. Deze bijdrage is 0,50 euro per

¹⁵ <https://www.nwea.nl/gedragscode-wind-op-land/>

opgewekte megawattuur (MWh) per jaar, voor een periode van in elk geval 15 jaar. Met naar verwachting circa 120.000 MWh per jaar (vier windmolens die 30.000 MWh per stuk per jaar produceren) is er dan 60.000 euro per jaar beschikbaar voor de omgeving.

Totaalbedrag is ter indicatie

Dit genoemde totaalbedrag is louter bedoeld ter indicatie, er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De opbrengst van de windmolens en daarmee de omvang van het omgevingsfonds is sterk afhankelijk van het aantal, de afmetingen en het type van de windmolens die uiteindelijk worden gerealiseerd. Daarnaast kan het ene jaar meer productie opleveren dan het andere (een beter windjaar dan gemiddeld of juist een minder windjaar dan gemiddeld). Wel is dit een reële inschatting van de mogelijkheden.

Bijdrage is bovenkant richtbedrag Gedragscode Wind op Land

De bijdrage van 0,50 euro per MWh is de bovenkant van het richtbedrag dat in de Gedragscode Wind op Land wordt genoemd. Daarin wordt als richtbedrag 0,40 tot 0,50 euro per MWh genoemd. In het landelijke Klimaatakkoord is dit richtbedrag uit de Gedragscode Wind op Land als richtlijn overgenomen. Daarom zal Pure Energie als initiatiefnemer van Windpark Vletgaarsmaten zich hieraan houden. De bijdrage aan het omgevingsfonds wordt, evenals de inkomsten van het project, niet geïndexeerd.

Duur van bijdrage is in elk geval 15 jaar

De duur van de bijdrage aan het omgevingsfonds is in elk geval 15 jaar. Dit is gelijk aan de looptijd van de SDE++-subsidie die nog nodig is om onder andere windmolens financieel rendabel te laten zijn. Met de SDE++-subsidie is er grotere zekerheid over de inkomsten van het windpark en kan deze afdracht worden toegezegd. Na het aflopen van de SDE++-subsidie is deze zekerheid er niet meer. Dit is ook conform de Gedragscode Wind op Land waarin wordt gesteld dat in bepaalde omstandigheden, zoals het aflopen van subsidies, deze bijdrage aan het omgevingsfonds kan worden herzien.

Stapeling voorkomen

Door het omgevingsfonds zo in te richten, wordt ook de stapeling van bijdragen zoals genoemd in de gedragscode vermeden. Stapeling van bovenwettelijke bijdragen is in tegenspraak met het landelijke beleid dat onder andere windenergie tegen zo laag mogelijke kosten moet worden opgewekt. Dit beleid wordt uitgevoerd door de SDE++-subsidie die initiatiefnemers dwingt tegen een zo laag mogelijke kostprijs windenergie op te wekken.

Een stapeling van bijdragen heeft een negatief effect op de kostprijs en daarmee de rendabiliteit van het windpark. Uiteraard verslechtert dan ook de rendabiliteit van het coöperatieve deel van het windpark en daarmee de rendabiliteit voor de lokale mee-investerende inwoners en ondernemers.

Figuur 19 Pure Energie werkt conform de Gedragscode Wind op Land om financiële participatie voor de omgeving mogelijk te maken

Beheer en besteding fonds bespreken met omgeving

Hoe het fonds wordt beheerd en waaraan het wordt besteed, gaat Pure Energie bespreken met de omgeving. De omgeving heeft hierin een grote stem. Dit kan bijvoorbeeld goed worden besproken in de omgevingsraad. Dit omgevingsfonds kan – ter illustratie - worden benut voor de versterking van bijvoorbeeld gemeenschappelijke voorzieningen, landschap of natuur in de omgeving of voor maatregelen of initiatieven op het gebied van duurzaamheid.

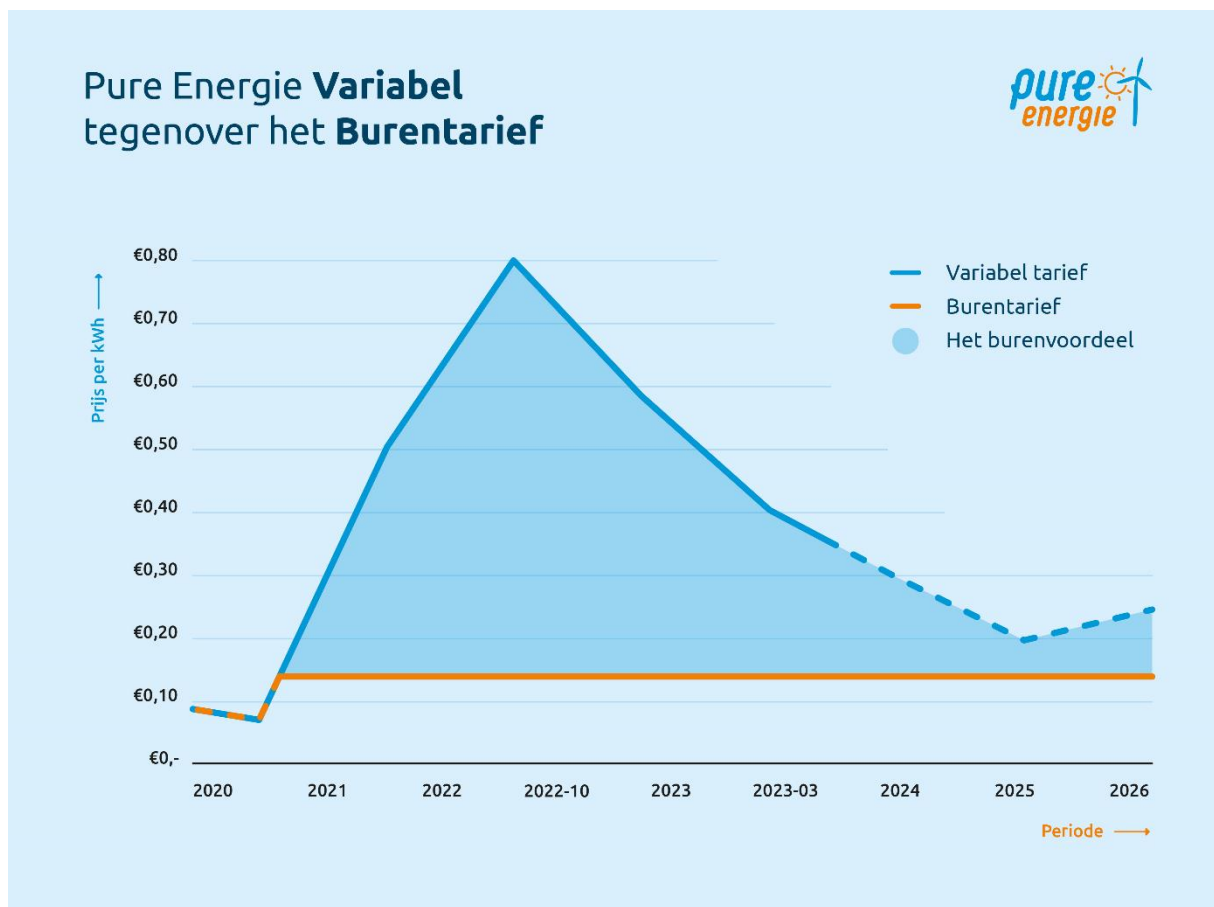
Het streven van de initiatiefnemers is dat afspraken over beheer en besteding van het omgevingsfonds met de omgeving worden vastgelegd. De exacte vorm hiervan is afhankelijk van de uitkomst van het proces met de omgeving.

Burentarief

Een windpark heeft effect op de omgeving, daarvan is Pure Energie zich bewust. Met het Burentarief laten we de burens van het windpark profiteren van een laag tarief voor groene stroom die in het windpark is opgewekt. Het huidige Burentarief is gegarandeerd niet hoger dan € 0,12 per kilowattuur (kWh). Dat is een voordelig tarief vergeleken met de gemiddelde stroomprijs van het afgelopen jaar (namelijk € 0,28 ex BTW en ex energiebelasting per kWh in 2022). Als de marktprijs daalt tot onder het maximum Burentarief van € 0,12, dan betalen omwonenden het lagere variabele tarief van Pure Energie.

Voor wie is het?

Het Burentarief geldt voor burens in een cirkel rondom het windpark. Die cirkel bepalen we later in het participatieproces met de omgeving.

Figuur 20 Voorbeeld van het Burentarief tegenover het Pure Energie Variabel tarief

Stabiele prijs duurzame energie

Dit Burentarief kunnen we aanbieden doordat elektriciteit uit windmolens en zonneparken veel meer zekerheid in de kostprijs biedt dan elektriciteit uit een kolen- of gascentrale. Gelukkig zijn we met windmolens en zonnepanelen steeds minder afhankelijk van de grillige markt van fossiele brandstoffen. Investerings in energieopslag en het combineren van wind- en zonprojecten helpen hierbij. Ook zijn de kosten om met een windmolen of zonnepark elektriciteit te produceren vooraf over een lange periode vrij nauwkeurig in te schatten.